

ОДНОРОГ

УДК 658.152:338.532]:631.11](045)

Максим Анатолійович

Odnorog_VTNAU@ukr.net

кандидат економічних наук

ПОЛІТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

INVESTMENT POLICY SUPPORT AS A MEANS OF AGRICULTURAL ENTERPRISE DEVELOPMENT STRATEGY

Стаття присвячена визначенню змісту та суті політики інвестиційного забезпечення та її спрямування. В статті обґрунтована необхідність реалізації стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства через політичні інструменти впливу.

Стаття посвящена определению содержания и сути политики инвестиционного обеспечения и ее направления. В статье обоснована необходимость реализации стратегии развития сельскохозяйственного предприятия через политические инструменты влияния.

The article is devoted to defining the content and merits of the investment policy and to ensure its direction. This paper substantiates the necessity of implementing the strategy of agricultural enterprises through policy instruments influence.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, реалізація, стратегія розвитку, сільськогосподарське підприємство

Ключевые слова: инвестиционное обеспечение, реализация, стратегия развития, сельскохозяйственное предприятие

Key words: investment support, implementation, strategy development, agricultural enterprise

ВСТУП

Фінансування інвестиційної діяльності буде піддаватися меншому ризику, якщо інвестиційна діяльність сільськогосподарського підприємства буде підпорядкована певній інвестиційній політиці, яка передбачає стратегічний курс розвитку підприємства. Раціональна інвестиційна політика дозволить досягти мінімального рівня ризику при фінансуванні інвестиційної діяльності. Отже, розробка саме такої стратегії необхідна для підприємства.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні змісту та сутності політики інвестиційного забезпечення, як засобу реалізації стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та Міжнародні стандарти.

При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення вимог Міжнародних стандартів та законодавства.

РЕЗУЛЬТАТИ

Стратегічне планування інвестицій необхідно розглядати як механізм розробки інвестиційної стратегії підприємства. Під стратегічним планом розуміється розгорнутий у часі, збалансований по ресурсах перелік стратегічних заходів.

Під інвестиційною стратегією підприємства розуміється визначення в стратегічному плані основних інвестиційних цілей і завдань підприємства та затвердження курсу дії та розподілу ресурсів, необхідних для досягнення цих стратегічних цілей [2].

Економічна постановка задачі розробки інвестиційної стратегії сільськогосподарського підприємства розуміється як вибір найбільш ефективного розподілу стратегічних ресурсів, що забезпечують досягнення стратегічних цілей підприємства. Стосовно до такої постановки завдання повинні розглядатися наступні основні особливості інвестиційної стратегії – облік основних параметрів зовнішнього середовища та облік потенційних внутрішніх сильних і слабких сторін сільськогосподарського підприємства.

Принципи розробки інвестиційної стратегії підприємства зводяться до [4]:

- розгляду підприємства як активної системи, здатної до самоорганізації;
- підпорядкованості загальної стратегії економічного і соціального розвитку підприємства;
- природного стилю інвестиційного поведіння;
- підприємницького стилю інвестиційного поведіння;
- адаптивності до змін факторів (параметрів) зовнішнього інвестиційного середовища;
- альтернативності вибору напрямків, форм і чинників здійснення інвестиційної діяльності;

- урахування рівня інвестиційного ризику в процесі прийняття інвестиційного рішення;

- забезпечення реалізації інвестиційної стратегії зміною організаційної структури управління.

Етапи процесу розробки інвестиційної стратегії сільськогосподарського підприємства [8]:

1. Аналіз економіко-правових умов інвестиційної діяльності підприємства.

2. Оцінка потенціалу підприємства.

3. Формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності.

4. Аналіз альтернатив і вибір стратегічних напрямків і форм інвестиційної діяльності.

5. Визначення стратегічних напрямків формування інвестиційних ресурсів.

6. Формування інвестиційної політики по основних аспектах інвестиційної діяльності.

7. Оцінка результативності розробленої інвестиційної стратегії.

Критерії оцінки інвестиційної стратегії:

- внутрішня збалансованість інвестиційної стратегії;

- узгодженість інвестиційної стратегії із загальною стратегією економічного розвитку підприємства;

- реалізованість інвестиційної стратегії з урахуванням наявних ресурсів;

- прийнятність рівня ризику, пов'язаного з реалізацією інвестиційної стратегії.

Роль інвестиційної стратегії в забезпеченні ефективного розвитку підприємства зводиться до [9]:

- механізму реалізації цілей економічного і соціального розвитку підприємства;

- забезпеченню активного маневрування інвестиційними ресурсами;

- забезпеченню швидкої реалізації перспективних можливостей під впливом зміни зовнішнього інвестиційного середовища;

- забезпеченню зведення до мінімуму негативного впливу зовнішнього інвестиційного середовища;

- забезпеченню менталітету інвестиційного поведінки підприємства в найбільш важливих стратегічних рішеннях;

- забезпеченню стратегічних змін організаційної культури підприємства;

- забезпечення критеріальних оцінок вибору інвестиційних проектів;

- забезпечення вибору фінансових інструментів інвестування.

Сформулюємо основні правила внутрішньо-фірмового планування фінансування інвестиційної діяльності [6]:

1. Вкладення з тривалими термінами окупності слід фінансувати за рахунок довгострокових джерел інвестиційних коштів.

2. Найбільш ризиковані інвестиції доцільно фінансувати за рахунок власних коштів.

3. При мобілізації великих коштів шляхом відкритої підписки на акції слід враховувати небезпеку втрати контролю над підприємством.

4. Якщо за сприятливої економічної ситуації підприємство вважає за потрібне випускати акції замість залучення кредитних коштів, то це створює

хибне уявлення про неблагополуччя фінансового становища, і курс акцій може різко знизитися.

5. Інвестиції, що припускають найбільш високий ризик, повинні обіцяти і найбільший дохід.

Таким чином, фінансування інвестицій є однією з основних складових частин процесу стратегічного управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарського підприємства.

У ринкових умовах головною рушійною силою стратегічного розвитку підприємства стає інвестиційна політика. Специфічна особливість стратегічного розвитку – ймовірно-адаптаційна спрямованість. Дана особливість реалізується, перш за все, через систему взаємопов'язаних альтернативних рішень і вибору найбільш адаптивних з них і динамічно мінливих умов зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Інвестиційна політика є найважливішим інструментом, що забезпечує фінансово-ресурсну основу реалізації стратегічних завдань розвитку АПК і кожного окремого підприємства.

При розробці інвестиційної політики на підприємстві необхідно дотримуватися наступних принципів [7]:

- націленість інвестиційної політики на досягнення стратегічних планів підприємства і його фінансову стійкість;

- облік інфляції і фактора ризику;

- економічне обґрунтування інвестицій;

- формування оптимальної структури портфельних і реальних інвестицій;

- ранжування проектів та інвестицій за їх важливістю і послідовності реалізації виходячи з наявних ресурсів і з урахуванням залучення зовнішніх джерел;

- вибір надійних і більш дешевих джерел і методів фінансування інвестицій.

Облік цих та інших принципів дозволить уникнути багатьох помилок і прорахунків при розробці інвестиційної політики на підприємстві.

Інвестиційна політика на підприємстві повинна бути спрямована на забезпечення фінансової стійкості підприємства не тільки на сьогодні, а й на майбутнє. Якщо цього плану немає, то ні про яку інвестиційну політику не може бути й мови. У даному випадку під інвестиційною політикою розуміється розподіл фінансових ресурсів (власних і позикових) з різних напрямків діяльності підприємства. Інвестиційна політика передбачає виділення пріоритетів і обсягів фінансування основної, інвестиційної та інших видів діяльності організації. Для характеристики інвестиційної політики призначений розрахунок показників самофінансування та мобілізації, чистого оборотного капіталу, а також звіт про рух грошових коштів.

Інвестиційна політика формується з конкретних напрямків інвестиційної діяльності підприємства, що вимагає забезпечення найбільш ефективного управління для досягнення головної стратегічної мети цієї діяльності.

Як відомо, будь-який процес можна піддати управлінню. Для цієї мети необхідно виявити керуючі

параметри, за допомогою яких здійснюється управління певним процесом. Для управління економічним процесом можна виявити масу керуючих параметрів, що відносяться як до організаційних методів управління, так і до економічних. До економічних методів управління належать, зокрема, й інвестиції. Природно, що потрібно в даному випадку говорити про реальні інвестиції, а не фінансові. Таким чином, найважливішим завданням управління процесом розвитку підприємства є формування портфеля інвестицій.

Дану задачу можна вирішити, використовуючи методи оптимального управління. Сутність оптимального управління полягає в тому, що воно не тільки забезпечує компенсацію збурень, що впливають на об'єкт управління, а й прагне до знаходження найкращої оптимальної траєкторії розвитку.

В якості керуючих параметрів економічного процесу виступають інвестиції. Як відомо, на результати господарської діяльності впливають не тільки обсяг інвестицій, але і їх структура. Отже, слід визначити оптимальну структуру інвестицій, яка давала б найбільший ефект. Для знаходження оптимальної структури інвестицій можна застосувати метод оптимального управління. Даний метод докладно описаний в [5]. Суть даного методу полягає в тому, що в першу чергу необхідно сформулювати мету, а точніше вектор мети, згідно з яким розподіляються керуючі параметри. Оскільки в даному випадку в якості керуючих параметрів виступають інвестиції, то слід визначити їх оптимальну структуру, яка буде давати найкращий результат відповідно до обраного вектору мети.

Формування оптимальної структури інвестицій згідно сформованому вектору мети являє собою інвестиційну політику підприємства.

Однак для вирішення поставленого завдання нас більше цікавить структура інвестицій, яка представляється наступними елементами [3]:

- інвестиції в будівлі і споруди;
- в машини та обладнання;
- в транспортні засоби;
- в інструменти та інвентар;
- в матеріальні оборотні кошти;
- в грошові оборотні кошти.

У процесі реалізації цієї основної мети інвестиційне управління спрямоване на вирішення таких найважливіших завдань [1]:

- забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства за рахунок ефективної інвестиційної діяльності;
- максимізація доходів (прибутку) від інвестиційної діяльності;
- мінімізація інвестиційних ризиків;
- забезпечення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства в процесі здійснення інвестиційної діяльності;

- вишукування шляхів прискорення реалізації інвестиційних програм.

Всі перераховані завдання управління інвестиційною діяльністю найтіснішим чином взаємопов'язані. Так, наприклад, забезпечення високих темпів розвитку підприємства може бути досягнуто, з одного боку, за рахунок підбору високодохідних інвестиційних проектів, а з іншого, – за рахунок прискорення реалізації інвестиційних програм, передбачених на тому чи іншому етапі її розвитку.

ВИСНОВКИ

Таким чином, інвестиції, будучи стратегічним ресурсом сільськогосподарського підприємства, виступають в якості інструменту реалізації довгострокових планів, пов'язаних з економічним зростанням підприємства. Інвестиційна діяльність повинна бути підпорядкована ефективному використанню інвестицій в стратегічному управлінні підприємством. Наявність же інвестиційної політики дозволить досягти підприємству цільового стану в мінімально можливі терміни.

Література

1. Банєва І.О. Структурні зміни в ресурсному забезпеченні сільськогосподарських підприємств // Бізнес-навігатор. – 2012. – № 28. – С. 100–104.
2. Бондар М.І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обміну і контролю : моногр. / М.І. Бондар. – К.: КНЕУ, 2008. – 252 с.
3. Вовченко О.Л. Інвестиції: економічна сутність та форми / О.Л. Вовченко // Актуал. пробл. економіки. – 2004. – № 6. – С. 18–23.
4. Кісіль М.І. Стратегічні напрями інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства / М.І. Кісіль // Економіка України. – 2012. – № 9. – С. 36–39.
5. Мазур Г.Ф. Удосконалення механізму державного регулювання та стимулювання розвитку агропромислового виробництва / Г.Ф. Мазур // Економіка України. – 2013. – № 2. – С. 21–25.
6. Мокій А. Регіональні аспекти формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні / А. Мокій // Регіональна економіка. – 1999. – № 2.
7. Павленко О.П. Державна підтримка розвитку інвестування в сільському господарстві // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 6 (бер.). – С. 24–29.
8. Руденко О.Є. Інвестування агропромислового виробництва / О.Є. Руденко // Вісник Сумського НАУ. – Суми: СНАУ, 2011. – Вип. № 1 (30). – С. 377–382. – (Серія «Фінанси і кредит»).
9. Станіславчик О.Н. Проблеми формування стратегій сільськогосподарських підприємств в умовах європейської інтеграції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.spkneu.org/index.php?option=com_content&view=article&id=213:salamin1&catid=43:tezy2011section2&Itemid=113